УДК 65.011
DOI: https://doi.org/10.32840/2522-4263/2020-2-21

Мельничук Г.С.
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки підприємства
Університету державної фіскальної служби України

Мамалига В.О.
студентка
Університету державної фіскальної служби України

Melnichuk Anna
Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Enterprise Economics
University of State Fiscal Service of Ukraine

Mamaliga Victoria
Student
University of State Fiscal Service of Ukraine

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ: МОЖЛИВОСТІ ТА ЗАГРОЗИ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

DIGITALIZATION OF THE ECONOMY: OPPORTUNITIES AND THREATS FOR EFFICIENT FUNCTIONING OF ENTERPRISES

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто форми та напрями прояву цифровізації в сфері економіки. Окреслено вплив цифрової економіки на умови господарювання, діяльність підприємств та систему управління. Систематизовано можливості та переваги для підприємств від цифровізації їхніх бізнес-процесів, процесів управління діяльністю та персоналом і бізнес-моделі загалом. Обґрунтовано необхідність зміни цінностей та пріоритетів діяльності та побудови якісно нових бізнес-моделей підприємств та систем управління, що забезпечить формування конкурентних переваг в умовах стрімкого розвитку цифрової економіки в глобалізованому світі. Визначено основні проблеми та перешкоди на шляху до цифрової трансформації підприємств, а також загрози і ризики від цифровізації усіх сфер суспільного життя для їхньої подальшої ефективної діяльності.

Ключові слова: цифрова економіка, цифровізація, цифрові технології, цифрова трансформація, електронна взаємодія.

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрены формы и направления проявления цифровизации в сфере экономики. Очерчено влияние цифровой экономики на условия ведения хозяйства, деятельность предприятий и систему управления. Систематизированы возможности и преимущества для предприятий от цифровизации их бизнес-процессов, процессов управления деятельностью и персоналом и бизнес-модели в целом. Обоснована необходимость изменения ценностей и приоритетов деятельности и построения качественно новых бизнес-моделей предприятий и систем управления, которое обеспечит формирование конкурентных преимуществ в условиях стремительного развития цифровой экономики в глобализованном мире. Определены основные проблемы и препятствия на пути к цифровой трансформации предприятий, а также угрозы и риски от цифровизации всех сфер общественной жизни для их дальнейшей эффективной деятельности.

Ключевые слова: цифровая экономика, цифровизация, цифровые технологии, цифровая трансформация, электронное взаимодействие.

ANNOTATION

The article deals with the forms and directions of digitalization in the sphere of economy. It is determined that digitalization is accompanied by a more rapid development of the electronic industry, the spread of e-business and creation of virtual enterprises, as well as the transformation of economic processes – from the exact introduction of information and communication technologies to the complete roboticization of mass production of goods the use and emergence of production to create products that meet the individual requirements of individual consumers. The influence of the digital economy on the conditions of business, the activity of enterprises and the system of their management, on the ways of interaction both in the middle of each individual enterprise – at the level of relations between employees and at the external level – with other entities, with consumers, with public authorities. The opportunities and benefits for businesses from digitizing their business processes, processes for managing activity and personnel and the business model as a whole are systematized. Business opportunities for digital transformation of HR processes are discussed in detail. It has been found that digital capabilities are opening the way for businesses to resize, transactional, expand their product and advertising channels, reduce costs, and improve business-to-business relationships. The necessity of changing the values and priorities of the enterprises' activity, building of qualitatively new business models and management systems, which will provide formation of competitive advantages in the market in the conditions of rapid development of digital economy in the globalized world, are substantiated. The main problems and obstacles to the digital transformation of enterprises are identified, as well as the threats and risks of further digitalization of all spheres of public life for their effective long-term activity. It was decided that the prospect of further research in this field is methodical approaches to assessing the efficiency of implementation of projects of digitization of activity at individual enterprises.

Key words: digital economy, digitalization, digital technologies, digital transformation, electronic interaction.

Постановка проблеми. Ключовим трендом сучасного етапу економічного розвитку всіх країн світу є стрімке поширення інформаційно-комунікаційних, цифрових технологій та розвиток цифрової економіки, що спричиняє зміни середовища господарювання, способів здійснення транзакцій та рівня зв'язків між окремими

господарюючими суб'єктами тощо. Такі перетворення знайшли віддзеркалення й на ключових завданнях функціонування підприємств та векторів їхнього подальшого розвитку, а також процесах управління бізнесом. В умовах цифровізації усіх сфер господарювання та зростання невизначеності умов зовнішнього середовища забезпечення конкурентоспроможності підприємств зумовлює необхідність трансформації їхньої діяльності, впровадження сучасних інформаційних технологій та цифрових інструментів управління, забезпечення цифрових зрушень. Прийняття правильного рішення щодо напряму трансформації на шляху до цифровізації підприємства та його адаптації до нових умов господарювання, зокрема на початковому етапі таких трансформацій, потребує вичерпних знань про тенденції розвитку цифрової економіки, переваги і можливості, які відкриваються перед підприємствами, а також перешкоди до впровадження цифрових технологій та ймовірні загрози.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми розвитку цифрової економіки та цифрової трансформації підприємств досліджуються багатьма як зарубіжними, так і вітчизняними науковцями, такими як Д. Боннет, О. Боднар, О.Є. Гудзь, М.Б. Кулинич, Г.М. Коломієць, К.Й. Пугачевська, М.В. Руденко, Г.Г. Чмерук та ін. Окрім того, цим проблемам приділяється значна увага з боку урядів провідних країн світу. Зокрема, вперше питання цифрової економіки як джерела нових можливостей і викликів для глобального зростання було внесено у порядок денний групи G20 на саміті в Анталії у 2015 р. А вже з 2016 р. G20 була запропонована «Ініціатива розвитку і співпраці «Групи двадцяти» в області цифрової економіки», а у подальшому – у квітні 2017 р., прийнято «Декларацію міністрів по цифровій економіці «Групи двадцяти» [1]. На важливість дослідження розвитку цифрової економіки вказує й започаткування Системної ініціативи Всесвітнього економічного форуму «Формування майбутнього цифрової економіки та суспільства» [5, с. 138]. Проблематика цифровізації бізнес-моделей підприємств активно вивчається провідними світовими аналітичними компаніями, зокрема McKinsey, PwC Strategy&, BCG.

Виділення не вирішених частин загальної проблеми. Незважаючи на численні наукові дослідження питань впливу цифровізації економіки на діяльність та розвиток підприємств, залишається невирішеною низка проблем, пов'язаних з перспективами розвитку бізнесу в умовах цифрової трансформації економіки, забезпеченням зростання підприємств на інноваційних засадах за рахунок цифровізації, покращенням якості управління підприємствами на основі сучасних цифрових технологій. Це й зумовлює актуальність подальших досліджень окреслених аспектів проблематики цифровізації економіки.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є узагальнення форм прояву цифровізації економіки та її впливу на умови функціонування та розвитку підприємств, визначення ключових переваг і можливостей, загроз і перешкод щодо зміни бізнес-процесів, бізнес-моделей та системи управління підприємством на основі сучасних цифрових технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цифровізація є процесом упровадження цифрових технологій з метою вдосконалення життєдіяльності людини, суспільства і держави [2, с. 9]. Цифровізація має різноманітні форми прояву в сфері економіки. Серед найбільш явних із них варто відзначити такі:

– розвиток підприємств сфери електронної промисловості, виробництва мікрочіпів, комп'ютерів, телекомунікаційних пристроїв, електроніки побутового призначення тощо, а також підприємств, які надають послуги в області цифрових технологій [3, с. 40–41];

– поширення електронного бізнесу, насамперед електронної торгівлі та електронної комерції;

– поява віртуальних підприємств – «умовно організаційних структур, мережеве існування яких складається з агентів, що взаємодіють в комп'ютерно-опосередкованому середовищі і розташовані у різних місцях» [4, с. 10];

– виникнення нових видів бізнес-практики, зокрема краудінвестингу, краудфандингу, краудсорсингу, краудкастингу, краудлендингу [5, с. 138].

Цифровізація супроводжується трансформацією господарських процесів: починаючи з роботизації виробництва товарів і послуг масового вжитку й до появи нових виробництв зі створення продукції під індивідуальні запити окремого споживача. За оцінками експертів вже найближчим часом близько половини товарів і послуг на споживчому та інвестиційному ринках будуть абсолютно або відносно «новими розумними» [6, с. 287].

Цифровізація охоплює чотири категорії можливостей, які забезпечуються таким набором технологій і підходів як: розширена аналітика і штучний інтелект; робототехніка й автоматизація; оцифрування процесу й автоматизація програмного забезпечення; розблокування потенціалу за рахунок використання певних технологій і процесів, зокрема таких як Інтернет речей, датчики, хмарні обчислення, мобільні пристрої, гнучкі розробки тощо [7, с. 358].

Цифровізація змінює не лише процес виробництва товарів, але й підходи споживачів до їх вибору та способу купівлі. Останнє відбувається в напрямі все більш активного використання покупцями можливостей інтернету та відповідного скорочення особистих контактів із продавцем. В сучасних умовах переваги отримує те підприємство, яке перебуває в режимі online, тобто надає клієнту якісний продукт в найкоротші терміни [8, с. 6]. Окрім цього, за рахунок активного розвитку цифрової економіки відбувається знищення довгих ланцюгів посередників; прискорюється перебіг різноманітних угод; усуваються перешкоди доступу на ринки та

просторові обмеження, створюються альтернативні комерційні майданчики; виникає можливість створення ефекту масштабу і, тим самим, зниження витрат [5, с. 138]. Поява та поширення нових онлайн-платформ, додатків та інших систем відкриває перед підприємствами можливості для нових форматів взаємодії з постачальниками і клієнтами, для створення цілком нових бізнес-моделей. В свою чергу, це передбачає розробку цілої цифрової «виробничої екосистеми», в якій дані, накопичені у низхідному та у висхідному секторах, включаються в ланцюг створення вартості [7, с. 356].

Тобто, з одного боку, цифрові технології стали чинником появи нових бізнес-моделей [5, с. 139], а з іншого, на переконання науковців, зміна самої моделі підприємства виступає метою теперішніх економічних перетворень [4, с. 9]. Тому всі підприємства, незалежно від приналежності до виду діяльності, змушені трансформувати традиційні підходи до ведення бізнесу, усталені, навіть досить ефективні, бізнес-моделі для того, щоб не втратити конкурентних позицій та залишатися конкурентоспроможними на ринку в сучасному світі.

Результати проведених досліджень свідчать про те, що нині 90% не цифрових підприємств вже наштовхнулися на зростання конкуренції з боку цифрових. Практично 95% великих підприємств не відповідають вимогам нового цифрового бізнесу, причому 71% підприємств погоджуються з тим, що через відсутність цифрової трансформації втрачають конкурентоспроможність. Лише 5% підприємств слідують за цифровими перетвореннями, тоді як 12% у своїй діяльності користуються застарілими інформаційними технологіями. При цьому, за оцінками дослідників, підприємства, які пройшли успішну трансформацію, в 7 разів частіше називають цифрові технології конкурентною перевагою та джерелом отримання вигоди [8, с. 6]. У дослідженні «Global Center for Digital Business Transformation», зазначається про те, що в найближчі п'ять років цифрова революція може витіснити з ринку 40% компаній, які нині є лідерами в галузі, за умови, якщо вони не піддадуть свої управлінські та бізнес-моделі цифровій трансформації [9, с. 80].

Тобто цифровізація економіки та усіх сфер суспільного життя, з одного боку, стає викликом і загрозою для усталених бізнес-моделей та успішних стратегій поведінки підприємств в ринковій економіці, з іншого – відкриває перед ними нові можливості для покращення діяльності та формування конкурентних переваг. Реалізація таких можливостей передбачає здійснення цифрових трансформацій в різноманітних аспектах діяльності підприємства, насамперед зміни ціннісних орієнтирів. З цього приводу науковці акцентують увагу на тому, що бізнес повинен бути клієнтоорієнтованим. Окрім того, в своїй діяльності підприємствам необхідно змінити акценти – перейти від ефективності та раціональності до відкритості, соціологізації, креативності організаційних процесів, нелінійності управлінських ієрархічних ланцюгів, непередбачуваності та різноманітності траєкторій їх розвитку [8, с. 6].

Підприємства, які хочуть успішно функціонувати в умовах цифрової економіки, за рекомендаціями фахівців корпорацій «Telstra» і «Deloitte», повинні опиратись на такі цінності: інвестувати в нові здібності та талант, а не в старі ділові моделі; високо цінувати свої взаємини з клієнтами; ставати більш швидкими і оперативними; добре знати своїх дійсних конкурентів [8, с. 5].

Тобто ефективна діяльність підприємств в умовах цифрової економіки передбачає зростання ступеня відкритості та активної взаємодії із партнерами та споживачами. Керівництву будь-якого підприємства варто виходити з того, що впровадження цифрових технологій має стати тим інструментом, системне використання якого дозволить покращити його роботу, забезпечити економію ресурсів, збільшити прибуток, відкрити нові вектори розвитку. Основою цифровізації підприємства має бути стратегічне бачення пріоритетів, цінностей та напрямів змін. Тобто спочатку треба чітко осмислити, які цілі вирішуватиме кожен крок трансформації, яку користь в майбутньому принесе підприємству та чи інша технологія [8, с. 6]. У подальшому слід провести ранжування пріоритетів щодо інвестування в окремі проекти цифровізації, виходячи з того, які саме рішення забезпечать створення найбільшої вартості для бізнес-моделі підприємства. При цьому слід врахувати потребу у фінансових ресурсах, очікуваний ефект від упровадження цифрових технологій, ризики зміни наявної бізнес-моделі тощо. Тобто треба розробити стратегію цифрової трансформації підприємства. Інструментами деталізації та реалізації такої стратегії є бізнес-модель, дорожня карта і портфель проектів цифровізації [8, с. 9].

Цифрова трансформація підприємства охоплює декілька напрямів, зокрема такі: впровадження сучасних технологій та устаткування або програмного забезпечення в бізнес-процеси; формування пропозиції нових цифрових або цифровізованих продуктів і сервісів; ґрунтовні зміни в підходах до управління діяльністю підприємства та управління персоналом; перетворення способів взаємодії всередині підприємства, відносин між працівниками, корпоративної культури [6, с. 288]; налагодження зовнішніх комунікацій за допомогою цифрових каналів взаємодії, зокрема шляхом застосування соцмереж, створення спільнот цифрових користувачів тощо [10, с. 98]. На переконання М.Б. Кулинич, цифрові трансформації надають змогу підприємству формувати власну так звану «екосистему» у взаємодії зі своїми контактними аудиторіями (іншими господарюючими суб'єктами, споживачами, державними органами) на зовнішньому рівні [4, с. 9]. Взаємодію підприємства з окресленими учасниками

відносин в умовах цифрової економіки можна розкрити за допомогою матриці електронного простору вітчизняного дослідника А.О. Маслова, в якій передбачається, що така взаємодія між учасниками відбувається у режимі он-лайн [11, с. 123]. Напрями електронної взаємодії підприємства з іншими учасниками цифрових економічних відносин наведено в табл. 1.

Цифрова трансформація призводить до модифікації структури, системи управління і культури підприємства [4, с. 9]; дає змогу розробляти цілком нові форми створення та отримання вартості; переорієнтувати межі підприємства на більш глобальні рівні. Г.Г. Чмерук, В.Р. Краліч акцентують увагу на таких основних перевагах від цифрової трансформації, актуальних для усіх підприємств, незалежно від приналежності до виду діяльності, як: підвищення ефективності наявної інфраструктури; виникнення якісно нових бізнес-моделей; зростання виручки або скорочення витрат у наявних бізнес-моделях [10, с. 98]. У свою чергу, цифрова трансформація бізнес-моделей дає такі переваги: більше клієнтів; підвищення задоволеності клієнтів; збільшення лідогенерації (генерації інтересу споживача або клієнта до продуктів або послуг підприємства); зростання трафіку [10, с. 100].

Цифрові трансформації на підприємстві охоплюють не лише процеси управління підприємством, але й управління його персоналом, тобто HR-процеси. Нові можливості для підприємств від цифрової трансформації HR узагальнено у табл. 2. Окрім окреслених можливостей, цифровізація HR вимагає оволодіння неспецифічних, кросфункціональних компетенцій, що базуються на технічних характеристиках програмного забезпечення та особливостях управління ним [12, с. 99].

Основою ефективної діяльності підприємства в умовах цифрової економіки стає ефективне проходження процесів цифрової трансформації – від найпростішого впровадження сучасних цифрових технологій та устаткування, нових форм комунікації між працівниками та з іншими суб'єктами у зовнішньому середовищі, до зміни корпоративної культури, системи цінностей, бізнес-моделі та підходів до управління. Такі процеси не можуть відбутися одномоментно й потребують часу та значних фінансових ресурсів. Необхідний обсяг останніх певною мірою залежатиме від виду діяльності підприємства. Зокрема, підприємства сфери торгівлі матимуть змогу швидше отримати вигоди від цифровізації при меншому вкладенні ресурсів, порівняно із виробничими підприємствами, що мають більш складний комплекс бізнес-процесів. Окрім того, можливості цифровізації підприємств залежатимуть від поточного стану рівня їх інформатизації та автоматизації, від фінансового стану та багатьох інших чинників. Саме нестача фінансових ресурсів у поєднанні із недостатньою обізнаністю підприємств про переваги та складнощі впровадження цифрових технологій в їх господарську діяльність є одними з головних перешкод до активної цифровізації. Серед інших перешкод науковці відмічають такі: відсутність на підприємствах цифрової культури, дефіцит лідерства, очікування сприятливого випадку для змін, неявні економічні вигоди від цифрових інвестицій, відсутність чіткого бачення цифрових операцій і якісного управління з боку вищого керівництва [7, с. 358–359].

Подальша цифровізація власних бізнес-процесів та економіки загалом відкриває підприємствам не лише можливості та створює позитивні ефекти, але й стає викликом і містить в собі ряд загроз для їх подальшої ефективної діяльності, які узагальнено у табл. 3. Нині одним із ключових викликів для підприємств є забезпечення безпеки їхньої діяльності. Адже оцифровування інформації зробило господарську діяльність значно уразливою [5, с. 139]. Нагальним стає вирішення проблеми забезпечення безпеки та захисту інформації як одного із ключових стратегічних ресурсів підприємства. Результати досліджень свідчать, що 56% опитаних суб'єктів господарювання стурбовані питанням кібербезпеки, 39% – дуже стурбовані і лише 5% не переймаються ним зовсім. Останнім часом лише 3% респондентів не стикалися з інцидентами в галузі IT-безпеки. Головною ж перешкодою для забезпечення захисту від кіберзагроз залишаються бюджетні обмеження [10, с. 99].

Висновки. Стрімкий розвиток цифрової економіки в глобалізованому світі змінює умови

Таблиця 1

Напрями електронної взаємодії підприємства з іншими суб'єктами в умовах цифрової економіки

Суб'єкти	Напрями електронної взаємодії
підприємство – інші представники бізнесу	взаємодія підприємства з іншими господарюючими суб'єктами в електронній комерції, надання маркетингових та інформаційних послуг через Інтернет, Інтернет-тендери, електронні торги, електронні платіжні розрахунки, електронний документообіг з використанням ЕЦП
підприємство – споживач	електронна торгівля через Інтернет-магазини, надання електронних бізнес-послуг споживачам: поширення реклами; створення можливостей для пошуку інформації та доступу до неї, передачі та зберігання інформації, розміщення інформації на замовлення іншої особи, передачі інформації за запитом особи або відправлення комерційних електронних повідомлень
підприємство – державні органи	електронні транзакції, електронна реєстрація, електронна ідентифікація; електронні сервіси, електронна система звернень, електронна звітність, державні закупівлі через електронні торги

Джерело: розроблено авторами на основі [11, с. 123]

Таблиця 2

Можливості, які відкриває перед підприємствами цифрова трансформація HR-процесів

Можливість	Переваги та сфера застосування
Широке застосування інтегрованих мобільних додатків та автоматизація HR-процесів	Дозволяє управляти часом, визначати місце зустрічей, відстежувати переміщення та повідомляти про запізнення, доставляти мультимедіа-повідомлення, контролювати рівень стресу і регулювати перебіг робочого дня, оптимізувати плани дій; здійснювати он-лайн рекрутинг, автоматизацію HR-сервісів, відстеження та оцінку якості, он-лайн навчання, розвиток і кар'єрне просування, нарахування компенсацій, управління продуктивністю, забезпечення зворотного зв'язку.
Цифрова інтеграція з хмарними сервісами	Спрощує процес рекрутингу, покращує якість трудового життя за рахунок полегшення комунікацій типу «підлеглий-керівник», автоматизації оцінки та рейтингування, досягнення більшої довіри до результатів, сприяє збереженню й поширенню креативних ідей, автоматизації рутинної роботи, зменшенню витрат часу та ресурсів на оформлення та зберігання документів, підвищує безпеку зберігання HR-інформації.
Прогнозна people-аналітика	Дозволяє піддавати аналізу та оцінці великі дані, збільшує цінність бізнесу за рахунок більш ефективного використання ресурсів, веде до прийняття більш обґрунтованих та об'єктивних рішень, знижує вартість вирішення проблем, дозволяє постійно залишатись в тренді.
Доповнена реальність (VR)	Розширює можливості залучення талантів, трансформує процеси навчання та розвитку, дозволяючи максимально повно зануритись у отримуваний досвід, зменшує гендерний розрив у працевлаштуванні. Дозволяє новим кандидатам миттєво скласти уявлення про особливості організації та виконання робочих завдань в середині компанії, полегшити процеси онбордингу та адаптації, одночасно надаючи рекрутерам інформацію щодо їх поведінки та особистісних характеристик.
Штучний інтелект (AI)	Допомагає автоматизувати багато функцій бек-офісу для надійних HR-транзакцій та надання послуг за допомогою технологізованих чат-ботів; сприяє економії на пошуку кваліфікованого персоналу та запобіганню втрат інтелектуального капіталу; збільшенню конфіденційності, яка вимагається від виконавців HR-функцій, які отримують доступ до персональних даних; скороченню часу персоналу HR-підрозділів на виконання адміністративних завдань та підвищенню точності у виконанні функцій; зменшенню упередженості у прийнятті рішень щодо персоналу.

Джерело: розроблено авторами на основі [12, с. 96–97]

Таблиця 3

Позитивні ефекти, виклики та загрози для підприємств від цифровізації

Позитивні ефекти	прискорена автоматизація виробничих процесів; скорочення виробничого циклу; формування нового виду ланцюжка створення вартості; покращення якості товарів та зростання їх різноманітності та індивідуальності; розширення каналів реалізації продукції; можливість доступу до світових ринків, розвитку нових провідних і проривних ринків товарів і послуг; зниження ризиків в управлінні та нівелювання неповноти інформації при прийнятті рішень; скорочення паперової роботи, зменшення кількості помилок при роботі з документами; децентралізація процесу прийняття рішень; підвищення ефективності управління; скорочення і ліквідація робочих місць; підвищення продуктивності праці; скорочення виробничих витрат; зростання рівня рентабельності; можливості зміцнення співробітництва між підприємствами та дослідницькими організаціями, для впровадження інновацій; забезпечення прозорості, простоти та оперативності взаємодії з органами влади.
Виклики та загрози	можливість концентрації влади на ринку і посилення монополій; посилення рівня конкуренції, скорочення вхідних бар'єрів; захоплення нових ринків транснаціональними промисловими корпораціями; наростання залежності від компаній-лідерів в сфері цифрових технологій; проблеми нестачі розробників програмного забезпечення та IT-фахівці, що в подальшому може призвести до зростання витрат на оплату їх праці; загроза ослаблення економічної безпеки промислових підприємств; недостатній рівень формування відповідних інститутів; недостатність фінансових ресурсів, високі процентні ставки по кредитах; поява більшої кількості товарів-замінників, зростання сили споживачів; сукупний ефект від цифровізації може виявитись слабшим за очікуваний.

Джерело: розроблено авторами на основі [1; 10; 13]

функціонування всіх підприємств на ринку, вносить корективи у стратегічні пріоритети та цілі їхнього подальшого розвитку, спричиняє зміни в організації внутрішніх бізнес-процесів, системах управління персоналом та підприємством в цілому, а також у форматі взаємодії підприємства з іншими суб'єктами господарювання, зі споживачами та з органами державної влади. Цифровізація змінює бізнес-моделі підприємств, надає нові можливості для формування конкурентних переваг, отримання доходів і створення вартості, підвищення ефективності бізнес-процесів, а в подальшому – і до переходу до цифрового бізнесу. Позитивними ефектами від цифровізації підприємства є зміцнення його конкурентних позицій на ринку за рахунок автоматизації виробничих процесів, зниження витрат, зростання продуктивності праці та

ефективності управління тощо. Незважаючи на всі позитивні ефекти від цифровізації, остання несе з собою ризики та загрози для підприємства, а фактична ефективність цифрових трансформацій може не відповідати очікуванням. Тому перспективою подальших досліджень у цій галузі є методичні підходи до оцінювання ефективності впровадження проектів цифровізації діяльності на окремих підприємствах.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Пищуліна О. Дві сторони цифрових технологій: «цифрова диктатура» або збереження стійкості. Київ, 2019. URL: http://razumkov.org.ua/statti/dvi-storony-tsyfrovykh-tekhnologii-tsyfrova-dyktatura-abo-zberezhennia-stiikosti (дата звернення: 05.03.2020).
2. Куйбіда В.С., Карпенко О.В., Наместник В.В. Цифрове врядування в Україні: базові дефініції понятійно-категоріального апарату. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України (Серія «Державне управління»).* 2018. № 1. С. 5–10.
3. Пугачевська К.Й., Пугачевська К.С. Цифровізація економіки як фактор підвищення конкурентоспроможності країни. *Інфраструктура ринку.* 2018. № 25. С. 39–45.
4. Кулинич М.Б Цифрова трансформація вітчизняних підприємств в сучасних умовах. *Вісник ЖДТУ: Економіка, управління та адміністрування.* 2019. № 3(89). С. 8–15.
5. Коломієць Г.М., Глушач Ю.С. Цифрова економіка: контроверсійність змісту і впливу на господарський розвиток. *Бізнес Інформ.* 2017. № 7. С.137–143.
6. Токмакова І.В., Шатохіна Д.А., Мельник С.В. Стратегічне управління розвитком підприємств в умовах цифровізації економіки. *Вісник економіки транспорту і промисловості.* 2018. № 64. С. 283–291.
7. Янголь Г.В. Обґрунтування доцільності цифровізації бізнес-моделей підприємств металургійної галузі як основи забезпечення результативності їх діяльності. *Бізнес Інформ.* 2018. № 10. С. 354–362.
8. Гудзь О.Є. Цифрова економіка: зміна цінностей та орієнтирів управління підприємствами. *«Економіка. Менеджмент. Бізнес.* 2018. № 2(24). С. 4–12.
9. Боднар О. Цифровізація та конкурентоспроможність бізнесу – ключові драйвери розвитку української економіки. *Бізнес.* URL: https://business.ua/litsa/item/2452-tsifrovizatsiya-ta-konkurentospromozhnist-biznesu-klyuchovi-drajveri-rozvitku-ukrajinskoji-ekonomiki (дата звернення: 04.03.2020).
10. Чмерук Г.Г., Краліч В.Р., Бурлакова І.А. Деякі аспекти цифрової трансформації підприємств. *Причорноморські економічні студії.* 2018. № 34. С. 97–101.
11. Матвейчук Л.О. Цифрова економіка: теоретичні аспекти. Вісник Запорізького національного університету. 2018. № 4(40). С. 116–127.
12. Бей Г.В., Середа Г.В. Трансформація HR-технологій під впливом цифровізації бізнес-процесів. Економіка і організація управління. 2019. № 2(34). С. 93–101.
13. Руденко М.В. Цифровізація економіки: нові можливості та перспективи. *Економіка та держава.* 2018. № 11. С. 62–65.

REFERENCES:

1. Pishchulina O. (2019) Dvi storony cyfrovykh tekhnologhij: «cyfrova dyktatura» abo zberezhennja stijkosti [Two sides of digital technology: «digital dictatorship» or sustainability]. Available at: http://razumkov.org.ua/statti/dvi-storony-tsyfrovykh-tekhnologii-tsyfrova-dyktatura-abo-zberezhennia-stiikosti (accessed 5 March 2020).
2. Kuibida V.S., Karpenko O.V., Deputy V.V. (2018) Cyfrove vrjaduvannja v Ukrajini: bazovi definiciji ponjatijno-kateghorialjnogho aparatu [Digital Governance in Ukraine: Basic Definitions of the Conceptual and Categorical Apparatus]. *Bulletin of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine (Public Administration Series),* vol. 1, pp. 5–10.
3. Pugachevskaya K.Y., Pugachevskaya K.S. (2018) Cyfrovizacija ekonomiky jak faktor pidvyshhennja konkurentospromozhnosti krajiny [Цифровізація економіки як фактор конкурентоспроможності країни]. *Market infrastructure,* vol. 25, pp. 39–45.
4. Kulinich M.B. (2019) Cyfrova transformacija vitchyznjanykh pidpryjemstv v suchasnykh umovakh [Digital transformation of domestic enterprises in modern conditions]. *ZhSTU Bulletin: Economics, Management and Administration*, vol. 3, no. 89, pp. 8–15.
5. Kolomiets G.M., Glushach Y.S. (2017) Cyfrova ekonomika: kontroversijnistj zmistu i vplyvu na ghospodarsjkyj rozvytok [The Digital Economy: The Controversy of Content and Impact on Economic Development]. *Business Inform*, vol. 7, pp. 137–143.
6. Tokmakova I.V., Shatohina D.A., Melnyk S.V. (2018) Strateghichne upravlinnja rozvytkom pidpryjemstv v umovakh cyfrovizaciji ekonomiky [Strategic management of enterprise development in the conditions of digitalization of economy]. *Bulletin of Economics of Transport and Industry*, vol. 64, pp. 283–291.
7. Angel G.V. (2018) Obgruntuvannja dociljnosti cyfrovizaciji biznes-modelej pidpryjemstv metalurghijnoji ghaluzi jak osnovy zabezpechennja rezuljtatyvnosti jikh dijaljnosti [Substantiation of expediency of digitalization of business models of the enterprises of metallurgical industry as a basis for ensuring the effectiveness of their activity]. *Business Inform,* vol. 10, pp. 354–362.
8. Gudz O.E. (2018) Cyfrova ekonomika: zmina cinnostej ta orijentyriv upravlinnja pidpryjemstvamy [Digital Economy: Changing the Values and Guidelines of Enterprise Management]. *Economy. Management. Business,* vol. 2, no. 24, pp. 4–12.
9. Bodnar O. (2019) Cyfrovizacija ta konkurentospromozhnistj biznesu – kljuchovi drajvery rozvytku ukrajinsjkoji ekonomiky. [Digitalization and business competitiveness are key drivers of the Ukrainian economy's development]. *Business.* Available at: https://business.ua/litsa/item/2452-tsifrovizatsiya-ta-konkurentospromozhnist-biznesu-klyuchovi-drajveri-rozvitku-ukrajinskoji-ekonomiki (accessed 4 March 2020).
10. Chmeruk G.G., Kralich V.R., Burlakova I.A. (2018) Dejaki aspekty cyfrovoji transformaciji pidpryjemstv [Some aspects of digital enterprise transformation]. *Black Sea Economic Studies*, vol. 34, pp. 97–101.
11. Matveychuk L.O. (2018) Cyfrova ekonomika: teoretychni aspekty [Digital Economics: Theoretical Aspects]. *Bulletin of Zaporizhzhya National University* vol. 4, no.40, pp. 116–127.
12. Bay G.V., Wednesday G.V. (2019) Transformacija HR-tekhnologhij pid vplyvom cyfrovizaciji biznes-procesiv [Transformation of HR technologies under the influence digitization of business processes]. *Economics and organization of management,* vol. 2, no. 34, pp. 93–101.
13. Rudenko M.V. (2018) Cyfrovizacija ekonomiky: novi mozhlyvosti ta perspektyvy [Digitizing the Economy: New Opportunities and Perspectives]. *Economy and the state*, vol. 11, pp. 62–65.

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРИАЗОВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСНИК

Електронний науковий журнал

2(19) 2020

Запоріжжя

2020

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Гальцова Ольга Леонідівна *– доктор економічних наук, професор (завідувач кафедри національної економіки, маркетингу та міжнародних економічних відносин Класичного приватного університету).*

Члени редакційної колегії:

Бондаренко Світлана Анатоліївна *– доктор економічних наук (старший науковий співробітник відділу ринкових механізмів і структур Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України).*

Виговська Валентина Вікторівна *– доктор економічних наук, професор (професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національного університету «Чернігівська політехніка»).*

Козирєва Олена Вадимівна *– доктор економічних наук, професор (завідувач кафедри менеджменту і адміністрування Національного фармацевтичного університету).*

Мінакова Світлана Михайлівна *– доктор економічних наук, професор (головний науковий співробітник відділу макроекономіки та державного управління Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій).*

Нєнно Ірина Михайлівна *– доктор економічних наук, доцент (професор кафедри менеджменту та інновацій Одеського національного університету імені І.І. Мечникова).*

Новікова Марина Миколаївна *– доктор економічних наук, професор (завідувач кафедри менеджменту і публічного адміністрування Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова).*

Ткач Вікторія Олександрівна *– доктор економічних наук, доцент (професор кафедри міжнародного туризму, готельно-ресторанного бізнесу та мовної підготовки Університету імені Альфреда Нобеля).*

Трохимець Олена Іванівна *– доктор економічних наук, професор (професор кафедри національної економіки, маркетингу та міжнародних економічних відносин Класичного приватного університету).*

Шмиголь Надія Миколаївна *– доктор економічних наук, професор (завідувач кафедри обліку та оподаткування Запорізького національного університету).*

Шульц Світлана Леонідівна *– доктор економічних наук, професор (завідувач відділу регіональної економічної політики ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України»).*

Якименко-Терещенко Наталія Василівна *– доктор економічних наук, професор (завідувач кафедри економічного аналізу та обліку Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»).*

Ян Польцин *– доктор економічних наук, професор (Державна вища школа імені Станіслава Сташица в м. Піла, Польща).*

Електронна сторінка видання: http://pev.kpu.zp.ua

Видання входить до категорії «Б» «Переліку електронних фахових видань,
в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів
доктора і кандидата наук» на підставі Наказу МОН України від 17 березня 2020 року № 409 (Додаток 1)

**Рекомендовано до поширення в мережі інтернет відповідно до рішення Вченої ради
Класичного приватного університету**
(від 29 квітня 2020 року протокол № 7)

ISSN (Online): 2522-4263

© Класичний приватний університет, 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1
ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

Дорогань-Писаренко Л.О., Дорошенко А.П., Скубій В.О.
БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ: СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ 3

СЕКЦІЯ 2
СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО
І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Городнича К.В., Коляда О.В.
ОЦІНКА УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН 8

Назаров М.І., Морозова І.В.
РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ІННОВАЦІЙНИХ КЛАСТЕРІВ
У РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ СИСТЕМИ 13

Назаров М.І., Нізельська М.А.
ВПЛИВ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ
НА ТРАНФОРМАЦІЮ СВІТОВОГО РИНКУ ПРАЦІ 18

СЕКЦІЯ 3
ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Андрейченко А.В., Сментина Н.В.
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ РОЗВИТКУ БЕЗВІДХОДНОГО АГРОВИРОБНИЦТВА 23

Бабенко К.Є.
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ 29

Вишневський О.С.
СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В ЕПОХУ «ЧОРНИХ ЛЕБЕДІВ» 33

Гальцова О.Л., Папаїка І.О.
КЛАСТЕРНИЙ АНАЛІЗ РЕГІОНАЛЬНОГО СПОЖИВАННЯ
ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ В УКРАЇНІ 38

Гончаренко О.Г., Сіренко К.Ю.
ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ 43

Морозова О.С., Морозов О.В.
ІНДУСТРІЯ ГОСТИННОСТІ: ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ 50

Рожко Н.Я.
ФОРМУВАННЯ ПОПИТУ ТА ПРОПОЗИЦІЇ
НА РИНКУ ОВОЧІВ ТА ФРУКТІВ В УКРАЇНІ 59

Сиротюк Г.В.
СОЦІАЛЬНИЙ СКЛАДНИК СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА 65

СЕКЦІЯ 4
ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Бугріменко Р.М.
РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ ПІДПРИЄМСТВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ
НА ОСНОВІ НЕЙРОМЕРЕЖЕВИХ ТЕХНОЛОГІЙ 72

Винничук Р.О., Тичинська Л.О.
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ EQ-BOOST
ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ 79

Гаркуша В.О.
МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ РИЗИКІВ
ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА 85

Головко О.Г., Шопіна А.М.
УДОСКОНАЛЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА 91

Ігнатюк В.В., Малахова Ю.А., Сукманюк В.М.
СУЧАСНІ ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПОТРЕБ ПІДПРИЄМСТВА 98

Карнаушенко А.С.
КАВОВА ІНДУСТРІЯ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ 103

Красношапка В.В., Бузинник Ю.С.
АНАЛІЗ РИЗИКОВАНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ
ТЕКСТИЛЬНОЇ ГАЛУЗІ У РОЗРІЗІ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ
ЇХНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ВАЛТЕКС-МАРКЕТИНГ ПЛЮС» 110

Ляліна Н.С., Матвієнко-Біляєва Г.Л., Панчук А.С.
ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ЛОГІСТИКИ
В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ 118

Мельничук Г.С., Мамалига В.О.
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ: МОЖЛИВОСТІ ТА ЗАГРОЗИ
ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ 125

Ревенко Н.Г., Надточій І.І.
ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ ЯК АНАЛІТИЧНИЙ ВАЖІЛЬ
УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА 131

Скачкова І.А., Бичкова Л.А., Юношева Ю.О.
ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЗАГАЛЬНОГО ДОГЛЯДУ
ЗА ОБЛАДНАННЯМ НА МАШИНОБУДІВНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ 136

Skorokhod Iryna, Khirova Viktoria
METHODICAL PRINCIPLES FOR ENTERPRISE
COMPETITIVENESS ESTIMATION 142

Юськевич А.І., Легкий О.А.
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ
ТА ЇЇ МІСЦЕ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА 148

СЕКЦІЯ 5
РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Боровік Л.В., Танклевська Н.С.
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ УДОСКОНАЛЕННЯ
ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА 152

Новосад О.В.
ІННОВАЦІЙНА КОНЦЕПЦІЯ СТВОРЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ХАБУ
НА ГАЗОРОЗПОДІЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ 157

Чорна О.Ю., Христенко Л.М.
ПИТАННЯ РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЄКТІВ РОЗВИТКУ
ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД 164

СЕКЦІЯ 6
ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Wen Mingming, Mamonov Kostiantyn, Kondratyuk Ivan
FORMATION OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS
OF TERRITORIES: EXPERIENCE OF COASTAL REGIONS OF CHINA 171

Kozlovska Anna, Kirilieva Anastasiia
FORMATION OF AN EFFECTIVE POLICY OF "GREEN" INVESTMENT
AS A PRIORITY DIRECTION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF NATIONAL ECONOMY 177

Предун К.М.
АНАЛІЗ ГАЛУЗЕВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ЯК ПЕРЕДУМОВА ФОРМУВАННЯ
ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ РОЗВИТКУ БІОСФЕРОСУМІСНОСТІ 184

СЕКЦІЯ 7
ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ,
СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА

Андрійчук Ю.А., Рісна Л.А.
ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ 190

СЕКЦІЯ 8
ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Білоцька І.А.
РОЗВИТОК МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ
ФІНАНСОВИХ ІНДИКАТОРІВ ДЛЯ ОЦІНКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ 196

Булюк В.В.
ДИНАМІКА СТРУКТУРНИХ ПОКАЗНИКІВ ДОХОДІВ І ВИТРАТ БАНКІВ УКРАЇНИ:
ОБ'ЄКТИВНА РЕАЛЬНІСТЬ ЧИ КОН'ЮНКТУРНІ КОЛИВАННЯ 201

Коцюрубенко Г.М., Іоргачова М.І., Ковальова О.М.
ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ (НА ПРИКЛАДІ
АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ АПАРАТУ ПІВДЕННОГО ОФІСУ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ) 209

Polishchuk Vadym
DANGER OF FINANCIAL AND ECONOMIC CONSEQUENCES OF COVID-19
DISTRIBUTION IN THE WORLD AND IN UKRAINE AND POSSIBLE COUNTERMEASURES 215

Суханова А.В., Суханова Д.Ю.
СВІТОВА ПРАКТИКА УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА 220

Шалигіна І.В., Лук'яненко Т.І.
ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОГО ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ТА УПРАВЛІННЯ В ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ 225

СЕКЦІЯ 9
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

Артюх О.І., Яковенко О.І., Муренко Т.О.
ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА ОЦІНКА РИЗИКІВ У СФЕРІ ПОДАТКОВОГО АУДИТУ:
ПИТАННЯ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ 233

Бержанір І.А., Бержанір А.Л., Ящук Т.А.
ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ І РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВА 240

Бондаренко Т.Ю., Руденко О.В.
ОСНОВИ ВИЗНАЧЕННЯ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ
В УМОВАХ ДІЯЛЬНОСТІ ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ 245

Бразілій Н.М., Крот Ю.М., Пастернак Я.П.
ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ПОСЛУГ АУТСТАФІНГУ В УКРАЇНІ
ТА ЇХ ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ 249

Занько Б.М.
ОБЛІКОВІ ТА ПОДАТКОВІ АСПЕКТИ СПРАВЛЯННЯ ТУРИСТИЧНОГО ЗБОРУ 255

Коблянська О.І., Круглік К.М.
ОЦІНКИ В ОБЛІКОВІЙ ПОЛІТИЦІ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ
ПІД ЧАС ПЕРЕХОДУ НА МСФЗ 260

Людвенко Д.В.
СКЛАДОВІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОБЛІКУ ТВАРИННИЦТВА 264

Поліщук І.Р., Кісенко А.М.
КЛАСИФІКАЦІЯ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ДЛЯ ЦІЛЕЙ ОБЛІКУ
ТА АНАЛІЗУ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ 269

Хоменко Л.М., Авраменко О.І.
ФОРМИ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ ТА ПРОБЛЕМИ ЇЇ ОБЛІКУ 274

CONTENTS

SECTION 1
ECONOMIC THEORY AND HISTORY OF ECONOMIC THOUGHT

Dorogan-Pysarenko Liudmyla, Doroshenko Andrii, Skubii Vladislav
UNEMPLOYMENT IN UKRAINE: THE ESSENCE AND THE BASIC TRENDS 3

SECTION 2
WORLD ECONOMY AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

Gorodnycha Kateryna, Kolyada Olena
EVALUATION OF UKRAINIAN-CHINESE TRADE RELATIONS 8

Nazarov Nikolay, Morozova Iryna
THE ROLE OF INTERNATIONAL INNOVATION CLUSTERS
IN THE DEVELOPMENT OF THE WORLD SYSTEM 13

Nazarov Mykola, Niselska Mariia
THE IMPACT OF DIGITALIZATION OF THE ECONOMY
ON THE TRANSFORMATION OF THE WORLD LABOR MARKET 18

SECTION 3
ECONOMY AND OPERATION OF NATIONAL ECONOMY

Andreichenko Andrii, Smentyna Nataliya
STATE REGULATION OF NON-WASTE AGRICULTURAL PRODUCTION 23

Babenko Kristina
PECULIARITIES OF THE TERRITORIAL STRUCTURE DEVELOPMENT
OF THE NATIONAL ECONOMY OF UKRAINE 29

Vyshnevskyi Oleksandr
STRATEGIC MANAGEMENT IN THE ERA OF «BLACK SWANS» 33

Galtsova Olga, Papayika Igor
CLUSTER ANALYSIS OF REGIONAL CONSUMPTION OF FOOD PRODUCTS IN UKRAINE 38

Goncharenko Oksana, Sirenko Kristina
ECONOMIC SECURITY ASSESSMENTS NATIONAL ECONOMY 43

Morozova Olena, Morozov Oleksii
HOSPITALITY INDUSTRY: PROSPECTS FOR ITS DEVELOPMENT IN UKRAINE 50

Rozhko Nataliya
THE DEMAND AND SUPPLY FORMATION AT THE FRUITS AND VEGETABLES MARKET 59

Syrotyuk Hanna
SOCIAL CONSTITUENT OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF AGRICULTURE 65

SECTION 4
ECONOMY AND ENTERPRISE MANAGEMENT

Buhrimenko Roman
DEVELOPMENT OF RETAIL INFRASTRUCTURE BASED
ON NEURAL NETWORK TECHNOLOGIES 72

Vynnychuk Roksolana, Tychynska Liubov
USING EQ-BOOST TECHNOLOGY TO EFFECTIVELY MANAGE IN AN ORGANISATION 79

Garkusha Victoria
METHODICAL APPROACH TO THE RISK ASSESSMENT
OF AN ENTERPRISE INFORMATION SECURITY 85

Golovko Olena, Shopina Anna
IMPROVING THE IMPLEMENTATION OF THE COMPANY'S FINANCIAL STRATEGY 91

Ignatyuk Victoria, Malakhova Yuliia, Sukmaniuk Victoria
MODERN SOURCES OF FINANCING THE ENTERPRISE'S INVESTMENT NEEDS 98

Karnaushenko Alla
THE COFFEE INDUSTRY IN UKRAINE:
THE CURRENT SITUATION AND THE PROSPECTS OF DEVELOPMENT 103

Krasnoshapka Volodymyr, Buzynnyk Yurii
RISK ANALYSIS OF THE TEXTILE ENTERPRISES ACTIVITIES
IN CONTEXT OF THE DIRECTIONS FOR THE DEVELOPMENT
OF THEIR ACTIVITIES ON THE EXAMPLE OF VALTEX-MAKT LLC 110

Lialina Nataliia, Matvienko-Bilyaeva Galyna, Panchuk Anastasiia
IMPLEMENTATION OF MODERN LOGISTICS METHODS
IN ENTREPRENEURIAL ACTIVITIES 118

Melnichuk Anna, Mamaliga Victoria
DIGITALIZATION OF THE ECONOMY: OPPORTUNITIES AND THREATS
FOR EFFICIENT FUNCTIONING OF ENTERPRISES 125

Revenko Nadia, Nadtochy Iryna
FACTOR ANALYSIS AS ANALYTICAL LEVER
OF MANAGEMENT OF ENTERPRISE A PROFIT 131

Skachkova Iryna, Bychkova Lidiia, Yunosheva Yuliia
IMPLEMENTATION OF TOTAL PRODUCTIVE MAINTENANCE
AT THE MACHINE-BUILDING ENTERPRISE 136

Skorokhod Iryna, Khirova Viktoria
METHODICAL PRINCIPLES FOR ENTERPRISE COMPETITIVENESS ESTIMATION 142

Yuskevych Anastasiia, Lehkyy Oleh
THEORETICAL ASPECTS OF ORGANIZATIONAL CULTURE
AND ITS PLACE IN THE ENTERPRISE MANAGEMENT SYSTEM 148

SECTION 5
DEVELOPMENT OF PRODUCTIVE POTENTIAL
AND REGIONAL ECONOMY

Borovik Lyubov, Tanklevska Nataliya
CONCEPTUAL FOUNDATIONS FOR IMPROVING
THE INVESTMENT POLICY FOR AGRICULTURE DEVELOPMENT 152

Novosad Oksana
INNOVATIVE CONCEPT OF ESTABLISHMENT OF ENERGY HUB AT THE GAS DISTRIBUTION
ENTERPRISES OF THE WESTERN REGION OF UKRAINE 157

Chorna Olga, Khrystenko Larysa
ISSUES ON THE DEVELOPMENT OF AMALGAMATED
TERRITORIAL COMMUNITIES' DEVELOPMENT PROJECTS 164

SECTION 6
ECONOMY OF NATURAL RESOURCES MANAGEMENT
AND ENVIRONMENT PROTECTION

Wen Mingming, Mamonov Kostiantyn, Kondratyuk Ivan
FORMATION OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS
OF TERRITORIES: EXPERIENCE OF COASTAL REGIONS OF CHINA 171

Kozlovska Anna, Kirilieva Anastasiia
FORMATION OF AN EFFECTIVE POLICY OF "GREEN" INVESTMENT
AS A PRIORITY DIRECTION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF NATIONAL ECONOMY 177

Predun Kostiantyn
ANALYSIS OF INDUSTRIAL TRANSFORMATION AS A PREREQUISITES
FOR THE FORMATION OF THE ECOLOGICAL-ECONOMIC MECHANISM
OF BIOSPHERE COMPOSITION DEVELOPMENT 184

SECTION 7
DEMOGRAPHY, LABOR ECONOMY,
SOCIAL ECONOMY AND POLITICS

Andriichuk Yuliia, Risna Liuda
PECULIARITIES OF STAFF'S MANAGEMENT MODERN INSTRUMENTATION 190

SECTION 8
MONEY, FINANCES AND CREDIT

Bilotska Inna
DEVELOPMENT OF METHODICAL APPROACHES OF FINANCIAL
INDICATORS USE FOR ASSESMENT OF ENTERPRISE ACTIVITIES 196

Bulyuk Vitaliy
DYNAMICS OF STRUCTURAL INDICATORS OF INCOME AND EXPENDITURE
OF UKRAINIAN BANKS: OBJECTIVE REALITY OR MARKET FLUCTUATIONS 201

Kotsiurubenko Ganna, Iorgachova Maria, Kovalova Olena
PRACTICE OF REALIZATION OF FINANCIAL CONTROL IN UKRAINE
(ON THE EXAMPLE OF ANALYSIS OF ACTIVITY
OF THE SOUTHERN OFFICE OF THE STATE AUDIT OFFICE) 209

Polishchuk Vadym
DANGER OF FINANCIAL AND ECONOMIC CONSEQUENCES OF COVID-19
DISTRIBUTION IN THE WORLD AND IN UKRAINE AND POSSIBLE COUNTERMEASURES 215

Sukhanova Alla, Sukhanova Daria
WORLD CASH FLOW MANAGEMENT ENTERPRISE 220

Shalyhina Iryna, Lukyanenko Tatiana
ESTIMATION OF EFFECTIVE FINANCIAL MAINTENANCE
AND MANAGEMENT IN THE TERRITORIAL COMMUNITY 225

SECTION 9
ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT

Artyukh Oksana, Yakovenko Olena, Murenko Tetyana
IDENTIFICATION AND RISK ASSESSMENT IN THE FIELD
OF TAX AUDIT: ISSUES OF METHODICAL SUPPORT 233

Berzhanir Inna, Berzhanir Anatolii, Yashchuk Tetiana
ECONOMIC ESSENCE OF OBLIGATIONS AND PAYMENTS OF THE ENTERPRISE 240

Bondarenko Tetiana, Rudenko Olena
BASICS OF DETERMINATION OF OVERHEAD COSTS IN THE CONDITIONS
OF ACTIVITY OF MINING AND PROCESSING ENTERPRISES 245

Brazilii Nataliia, Krot Julia, Pasternak Yaroslava
FEATURES OF PROVIDING OUTSTAFFING SERVICES
IN UKRAINE AND ITS DOCUMENTATION 249

Zanko Borys
ACCOUNTING AND TAX ASPECTS OF COLLECTION OF THE TOURIST FEE 255

Koblyanska Olena, Kruhlik Kateryna
ASSESSMENTS IN THE ACCOUNTING POLICIES
OF FIXED ASSETS WITH THE TRANSITION
TO INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS 260

Liudvenko Dmytro
COMPONENT ASPECTS OF AN ECOLOGICAL ACCOUNTING OF LIVESTOCK 264

Polishchuk Iryna, Kisenko Andriy
CLASSIFICATION OF DEPRECIATION POLICY FOR ACCOUNTING
AND ANALYSIS PURPOSES: THE CURRENT SITUATION AND PROSPECTS 269

Khomenko Liudmyla, Avramenko Olena
STATE AID FORMS AND PROBLEMS OF ITS ACCOUNTING 274